

Kære Anne-Katrine og Marie Kaas

(med cc til Maja Nørgård Jakobsen og Michael Adams
Cho Guul)

Dansk Rorschach Selskab er et
uafhængigt videnskabeligt selskab
Member of International Society of the Rorschach

www.rorschachdanmark.dk

Den 20. december 2016

Tak for jeres mails, som giver anledning til nogle få kommentarer.

Bestyrelsen i Dansk Rorschach Selskab udtrykker sin tilfredshed med at Socialministeriet giver udtryk for, at Rorschachtesten er relevant i et testbatteri i forbindelse med udredning af forældrekompetence.

Vi er ligeledes tilfredse med, at ministeriet vil studere de referencer, jeg nævnte i min mail. Rorschachtesten er ikke kun *teoretisk* relevant, der foreligger tillige omfattende videnskabelig evidens for metodens pålidelighed og validitet som personlighedstest. Forældrekompetence er som nævnt i min tidligere mail indlejret i andre personlighedsfunktioner. En god forældrefunktion kræver at disse interagerer på en integreret måde, og skal derfor studeres bl.a. ved undersøgelse af personligheden. Evidensen for Rorschach fremgår af Meyer et al (2001), som jeg allerede har nævnt, og vi kan derudover give mange referencer. Jeg skal indskrænke mig til at nævne nogle få.

Meyer (2004) diskuterer, på baggrund af systematisk indsamlet evidens, den kritik, der har været rettet mod Rorschachtesten, og konkluderer på baggrund af en analyse af mange typer af undersøgelsesmetoder, at Rorschachtesten "produce reliability and validity coefficients that appear undistinguishable from those found for alternative personality tests, for tests of cognitive ability and for many medical test procedures". Med andre ord: Rorschach testen er lige så pålidelig og gyldig en test som andre undersøgelsesmetoder, som fx selvrapporteringsmetoder som Neo Pi-r, som kognitive tests eller som mange lægelige undersøgelsesmetoder (Meyer, 2004 p 328).

Af den danske Håndbog om Assessment, redigeret af professor i klinisk psykologi ved Københavns Universitet, Peter Elsass (Elsass, 2006) og skrevet af nogle af de største danske eksperter i personlighedsundersøgelse, fremgår det ligeledes om Rorschachtesten, at den har samme reliabilitet og validitet som andre personlighedstests (Ivanouw i Elsass 2006, s. 630).

Endelig kan jeg nævne, at det amerikanske videnskabelige selskab for psykologiske undersøgelsesmetoder, Society for Personality Assessment (2005), har udarbejdet et officielt Statement, hvor det bekræftes, at "the Rorschach possesses reliability and validity similar to that of other generally accepted personality instruments, and its responsible use in personality assessment is appropriate and justified" (dette Statement er vedhæftet som fil).

Forældrekompetence konstitueres som nævnt tidligere af en lang række personlighedsfunktioner, og er ikke en særskilt personlighedsfaktor, der eksisterer parallelt med, og uafhængig af andre personlighedsfunktioner. Forældrekompetence skal derfor bl.a. studeres ved at studere personlighedsfunktioner. Ingen undersøgelsesmetode alene studerer direkte forældrekompetence. Anne-Katrine refererer til Socialministeriets publikation *Adoption uden samtykke. Ni metoder til afdækning af forældreevne* (2015, s. 12), hvor Rorschachtesten angives som en test til indirekte undersøgelse af forældreevne. Forældrekompetence er som nævnt et komplekst fænomen, og man studerer ikke forældrekompetence direkte når man bruger metoder som observation/interview såsom AAI eller metoder til afdækning af refleksiv funktion. Det er en overforenkling af et kompliceret fænomen og derfor misvisende og urigtigt, når Socialstyrelsens publikation *Adoption uden samtykke. Ni metoder til afdækning af forældreevne* (2015, s 20) oplister fx AAI som en metode, der direkte måler forældreevne (1). En forældres tilknytningsstil er et væsentligt aspekt ved, men er selvsagt ikke det samme som forældreevne, og derfor er AAI ikke en direkte test til måling af forældreevne, som det påstås i publikationen. En forælder har fx ikke nødvendigvis samme forældrekompetence overfor sin 1årige søn som overfor sin 14årige datter, selvom tilknytningsstilen er den samme.

At sige, at Rorschachtesten ikke direkte siger noget om forældrekompetence, er af nogle administratorer blevet misforstået således, at det må implicere, at der findes tests, der måler forældrekompetence direkte, hvilket som nævnt ikke er rigtigt. Det er derfor en misvisende karakteristik af Rorschachtesten og andre personlighedstest at sige, at de kun måler forældrekompetence indirekte. At forstå et så kompliceret fænomen som et menneskes forældrekompetence i relation til et konkret barn kræver som nævnt, at man bruger en række forskellige typer af undersøgelsesmetoder, og kan ikke undersøges med kun en enkelt metode, således som Anne-Katrine også nævner i sin redegørelse.

Jeg har spurgt det medlem af Dansk Rorschach Selskab, der var tilstede ved kursusdagen 8.12. 2016, og hun oplevede, at en oplægsholder direkte frarådede at benytte Rorschachtesten. Vi er som nævnt en stor gruppe af psykologer, der i en længere årrække har benyttet Rorschachtesten som en meget vigtig test i et undersøgelsesbatteri ved forældrekompetenceundersøgelser, og vi finder det meget beklageligt at Rorschachtesten, uden saglig begrundelse, bliver miskrediteret på denne måde.

Vi vil foreslå, at Seminarer.dk meddeler kursisterne, at Socialministeriet har den holdning, at "Rorschach-testen kan (således) finde anvendelse som én del af en forældrekompetenceundersøgelse, men ikke som den primære eller eneste test eller metode", som Anne-Katrine skriver, og at Socialministeriet således ikke fraråder brug af Rorschachtesten ved disse undersøgelser. Det vil være

en mere enkelt måde at orientere kursisterne på, end hvis Dansk Rorschach Selskab skal gøre opmærksom på Socialministeriets holdning på forskellige internetfora.

Vi regner med at Socialministeriet sikrer, at Rorschachtesten på evt. fremtidige kurser, og i forbindelse med kortlægning af videnskabelige metoder til afdækning af forældrekompetence, i overensstemmelse med kendsgerningerne vil blive omtalt som en evidensbaseret og valid personlighedstest, det er relevant og berettiget at benytte i forældrekompetenceundersøgelser.

Selskabet står gerne til rådighed med yderligere information, såfremt det ønskes.

På vegne af Dansk Rorschach Selskab

Kim Gabriel Hansen

Formand for Dansk Rorschach Selskab

Autoriseret psykolog, specialist og supervisor i psykoterapi

Tidligere ekstern lektor i testteori ved psykologuddannelsen på København Universitet

Tidligere ekstern lektor i klinisk psykologi ved skolepsykologuddannelsen på Danmarks Pædagogiske Universitet

Medlem af repræsentantskabet i CSIRA (Comprehensive System International Rorschach Association)

Reviewer ved Rorschachiana (International Society of the Rorschach's videnskabelige tidsskrift)

Noter:

(1) Man skal erindre sig, at det er kun godt 55 % af mødre i normalpopulationen der har haft en tryk og sikker tilknytning til deres forældre (Daniels, 2012, s 151), og at tilknytningsmønstre er foranderlige fra barndom til voksenalder. Iflg. Waters et al (2000) er det kun ca. 72% af en gruppe børn, testet med Ainsworth Strange Situation, der bevarede den samme tryk og usikker tilknytning efter en 20 år senere follow up, hvor de blev testet med AAI. Desuden betegner Poulsen (i Elsass 2006. s. 50) AAI som særdeles ressourcekrævende, og som følge deraf ikke er særligt anvendelig i klinisk sammenhæng. Daniel (2012, s. 136) skriver, at AAI ikke meningsfuldt kan bruges i daglig klinik i sin fulde form. Hun foreslår at bruge dele af AAI (op. cit. s 138) uden brug af det formelle kodningssystem, men i stedet foretage en vurdering af tilknytningsmønstre, afdækket af det begrænsede interview, ud fra ens kendskab til tilknytningslitteraturen, fx mht. kohærens i indre arbejdsmodeller.

Henvisninger:

Daniel, S. (2012) *Relation og fortælling*. Samfundslitteratur.

Elsass et al (eds) (2006) *Assessmentmetoder. Håndbog for Psykologer og psykiatere*. Psykologisk Forlag.

Meyer, G. et al (2001) Psychological Testing and Psychological Assessment. A Review of Evidence and Issues. *American Psychologist*, vol. 56, no 2, p 128-156.

Meyer, G.J. (2004) The reliability and validity of the Rorschach and Thematic Apperception Test (TAT) compared to other psychological and medical procedures: An analysis of systematically gathered evidence i: Hilsenroth, M. & Segal, D.: *Comprehensive Handbook of Psychological Assessment. Volume II Personality Assessment*. Wiley & Sons.

Society for Personality Assessment (2005) The Status of the Rorschach in Clinical and Forensic Practice: An official Statement from the Board of Trustees of the Society for Personality Assessment. *Journ. Pers, Ass.*, 85 ,2, p 219-237.

Waters et al (2000) Attachment Security in infancy and early adulthood. A twenty year longitudinal Study. *Child Development*, 71, 3 p 684-689.

./ . kopi af denne mailkorrespondance er sendt til medlemmerne af Dansk Rorschach Selskab.